

นำเสนอ

ร่าง พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดิน และ คุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม พ.ศ.

สร้างสิทธิ เสริมทุน หนุนเกษตร

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ร่าง พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดิน
และคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม พ.ศ.

พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

บทนิยาม + 6 หมวด + 1 บทเฉพาะกาล (76 มาตรา)	บทนิยาม + 5 หมวด (48 มาตรา)
บทนิยาม	บทนิยาม
หมวด 1 คปก. และ คปจ.	หมวด 1 ส.ป.ก.
หมวด 2 ส.ป.ก.	หมวด 2 คปก. และ คปจ.
หมวด 3 กองทุนการปฏิรูปที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม (เพิ่มเติม)	
หมวด 4 การดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	หมวด 3 การดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
หมวด 5 การคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม (เพิ่มเติม)	หมวด 4 อุตสาหกรรม
หมวด 6 มาตรการทางปกครอง (เพิ่มเติม)	หมวด 5 บทกำหนดโทษ
บทเฉพาะกาล	

ร่าง พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม พ.ศ.

การปรับปรุง พ.ร.บ. มีทั้งหมด 6 หมวด 1 บทเฉพาะกาล 76 มาตรา	หมวด 1 คปท. และ คปจ.	หมวด 2 ส.ป.ก.	หมวด 3 กองทุนการปฏิรูป ที่ดินและคุ้มครอง พื้นที่เกษตรกรรม	หมวด 4 การดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	หมวด 5 การคุ้มครอง พื้นที่เกษตรกรรม	หมวด 6 มาตรการ ทางปกครอง	บท เฉพาะกาล
	ส่วนที่ 1 คปท. ส่วนที่ 2 คปจ.			ส่วนที่ 1 การได้มาซึ่งที่ดินมาดำเนินการ ส่วนที่ 2 การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์และการจัดที่ดิน ส่วนที่ 3 การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน			

บทนิยาม		หมวด 1 (ปรับปรุง)	หมวด 2 (ปรับปรุง)	หมวด 3 (เพิ่มเติม)	หมวด 4 (ปรับปรุง)	หมวด 5 (เพิ่มเติม)
1. ปรับปรุงบทนิยามเดิม		คปท. และ คปจ.	ส.ป.ก.	กองทุนฯ	การดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	การคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม
- การปฏิรูปที่ดิน - เกษตรกรรม - เขตปฏิรูปที่ดิน - เกษตรกร - ที่ดินของรัฐ - สถาบันเกษตรกร 2. เพิ่มเติมบทนิยาม - เขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม - สิทธิในที่ดิน - กิจกรรมเกี่ยวเนื่อง - กิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะของประเทศ - การจัดรูปที่ดิน - การจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม		ส่วนที่ 1 คปท. - ตัดองค์ประกอบ - ปรับปรุงกรรมการผู้แทนเกษตรกร - เพิ่มผู้ช่วยเลขานุการ - ปรับปรุงวาระการดำรงตำแหน่ง - เพิ่มอำนาจหน้าที่ตาม กม. ใหม่ ส่วนที่ 2 คปจ. - ปรับปรุงโครงสร้าง เพิ่มองค์ประกอบ - ปรับปรุงกรรมการผู้แทนเกษตรกร - เพิ่มผู้ช่วยเลขานุการ - ปรับปรุงวาระการดำรงตำแหน่ง - เพิ่มอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายใหม่	ปรับปรุง ส.ป.ก. - ฐานะเทียบเท่ากรม - กำหนดหน้าที่อำนาจส.ป.ก. ส.ป.ก. จังหวัด - ปรับปรุงหน้าที่ อำนาจในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมตาม คปท. และ คปจ. กำหนด	ยุบกองทุนส.ป.ก. ในกระทรวงการคลังและจัดตั้งกองทุนการปฏิรูปที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม - จัดตั้งกองทุนฯ ขึ้นใน ส.ป.ก. - ปรับปรุงแหล่งที่มารายได้กองทุนฯ - ปรับปรุงเพิ่มเติม วัตถุประสงค์การใช้เงินกองทุน - เพิ่มการจัดหาผลประโยชน์ - จัดตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ตามโครงสร้างใหม่	ส่วนที่ 1 การได้มาซึ่งที่ดินดำเนินการ - การเพิกถอนที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ - การแจ้งการถือครองที่ดิน - ที่ดินเอกชน (จัดซื้อเวนคืน/บริจาค/แลกเปลี่ยน) - ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิ นิติกรรม - การเวนคืนที่ดิน อสังหาฯ ส่วนที่ 2 การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์และจัดที่ดิน - เขตพื้นที่เกษตรกรรม - เขตพื้นที่ส่งเสริมการประกอบเกษตรกรรม - เขตพื้นที่ประกอบกิจการ - เขตพื้นที่ชุมชน - เขตพื้นที่เพื่อบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ส่วนที่ 3 การควบคุมการใช้ประโยชน์ - การกำหนดการใช้ประโยชน์ - การโอน/การตกทอดทางมรดก สิทธิการเช่า/เช่าซื้อ/เช่าทำประโยชน์ การนำไปเป็นหลักประกัน - เพิ่มการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ - ปรับปรุงให้ชัดเจนป้องกันการใช้ที่ดินผิดวัตถุประสงค์	การกำหนดเขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม 2 กรณี - ในเขตปฏิรูปที่ดิน - กฎกระทรวงกำหนดพื้นที่เกษตรกรรมนอกเขตปฏิรูปที่ดิน ผลจากการกำหนดเขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม - เขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมกำหนดให้ใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม - ส.ป.ก. เวนคืน หากเจ้าของที่ดินไม่ได้ใช้ประโยชน์ติดต่อกันเกิน 3 ปี - เจ้าของที่ดิน (เอกชน) มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือเช่นเดียวกับเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
ยกเลิก						
หมวด 4 อุทธรณ์	เนื่องจากมีกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาฯ ซึ่งมีกระบวนการอุทธรณ์เงินค่าทดแทนไว้แล้ว					
หมวด 5 บทกำหนดโทษ	ไม่ใช่ความผิดร้ายแรง และไม่เคยใช้บังคับลงโทษ					
		หมวด 6 (เพิ่มเติม)				
		มาตรการทางปกครอง				
		เพิ่มเติมอำนาจทางปกครองจากคำสั่ง คสช - อำนาจเข้าตรวจสอบ จดเว้น ชี้ด รื้อถอน ทำลาย - สั่งปลูกสร้าง/สิ่งอื่นใดจากการยึดเป็นกรรมสิทธิ์ของ ส.ป.ก. - การขอความร่วมมือจากพนักงานฝ่ายปกครอง ดำรวจหน่วยงานความมั่นคง แทนการกำหนดโทษทางอาญา - ค่าปรับบังคับการ				
				บทเฉพาะกาล		
				กรณีการแก้ไขการปฏิรูปที่ดินให้ ส.ป.ก. ดำเนินการ (ใหม่) - ส.ป.ก. ดำเนินการสำรวจที่ดินของรัฐที่ ครม. เคยมีมติอนุมัติ - ส.ป.ก. ดำเนินการสำรวจ จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน - ดำเนินการออกกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ ตาม พ.ร.บ. นี้ - คุ้มครองสิทธิผู้ได้รับสิทธิเช่า เช่าซื้อ เข้าทำประโยชน์ เพื่อเกษตรกรรม/เพื่อกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน		

สาระสำคัญร่าง พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม พ.ศ.

เพิ่มเติมบทนิยาม	ปรับปรุงบทนิยาม	
เขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม สิทธิในที่ดิน กิจการสนับสนุน กิจการเกี่ยวเนื่อง กิจการเพื่อประโยชน์สาธารณะของประเทศ การจัดรูปที่ดิน การจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม	การปฏิรูปที่ดิน	เพิ่มกรอบการปฏิรูปที่ดินให้มีความหมายครอบคลุมถึงการ <u>จัดที่อยู่อาศัย</u> <u>จำแนกให้มีเขตพื้นที่ชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน</u>
	เขตปฏิรูปที่ดิน	เขตที่มี พ.ร.ฎ. หรือกฎกระทรวง กำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน (ที่ดินของรัฐตราเป็น พ.ร.ฎ. ที่ดินเอกชน ออกเป็นกฎกระทรวง)
	ที่ดินของรัฐ	1. ที่ดินที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินหรือ สาธารณสมบัติของแผ่นดินตาม ป.พ.พ. 2. <u>ที่ดินในเขตป่าสงวนฯ ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนฯ</u> <u>ที่ ครม. มีมติให้มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน</u> ฯลฯ
	เกษตรกรรม	<u>การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การปลูกและ</u> <u>บำรุงรักษาต้นไม้เพื่อทำไม้หรือขึ้นทะเบียนสวนป่า และกิจการ</u> <u>อื่นตามที่ รมต. กำหนด</u>
	เกษตรกร	1. ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ใช้เวลาส่วนใหญ่ทำ เกษตรกรรมตามประเภทหรือชนิดของเกษตรกรรม <u>หรือ</u> <u>ตามปกติแห่งท้องถิ่น หรือใช้เงินลงทุนในการทำเกษตร</u> <u>หรือมีรายได้ประจำ สิทธิ หรือประโยชน์อื่นที่สามารถ</u> <u>คำนวณเป็นต้นทุนจากการทำเกษตรกรรมมากกว่าการ</u> <u>ประกอบอาชีพอื่น</u> 2. ผู้ยากจน ผู้จบการศึกษาด้านเกษตร หรือบุตรของ เกษตรกรซึ่งไม่มีที่ดินทำกินป็นของตนเองและประสงค์ จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรือกิจการเกี่ยวเนื่อง ตามกฎหมายว่าด้วย
	สถาบันเกษตรกร	<u>เพิ่มวิสาหกิจชุมชน</u> ที่ได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วย การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนฯ

พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

บทนิยามเดิม	
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิ และการถือครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น
เขตปฏิรูปที่ดิน	เขตที่ดินที่ พ.ร.ฎ. กำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ที่ดินของรัฐ	1. ที่ดินที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินหรือสาธารณสมบัติของแผ่นดินตาม ป.พ.พ. 2. ที่ดินในเขตป่าสงวนที่ รมต.เกษตร ได้อนุมัติให้บุคคลเข้าอยู่อาศัยและทำประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนฯ ฯลฯ
เกษตรกรรม	การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจการอื่นตามที่ รมต.เกษตรฯ กำหนด
เกษตรกร	1. ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก 2. ผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ผู้ยากจน ผู้จบการศึกษาทางการเกษตร หรือบุตรของเกษตรกร ซึ่งไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองและประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดใน พ.ร.ฎ.
สถาบันเกษตรกร	กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร ชุมชนสหกรณ์การเกษตรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

สาระสำคัญร่าง พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม พ.ศ.

หมวด 1 คปก. และ คปจ.

ปรับปรุงองค์ประกอบให้สอดคล้องกับโครงสร้างของหน่วยงานในปัจจุบัน เพิ่มหน้าที่และอำนาจให้ครอบคลุมถึงการอนุมัติโครงการจัดรูปที่ดิน การจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม การกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินและการกำหนดเขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม แก้ไขวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจาก 2 ปี เป็น 4 ปี

องค์ประกอบ คปก. (33 คน)	ตัด อธิบดีกรมบัญชีกลาง อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
	เพิ่ม อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น / อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
	เปลี่ยนกรรมการอื่น เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่เกิน 9 คน ลทก. เป็นกรรมการและเลขานุการ และแต่งตั้งข้าราชการของ ส.ป.ก ไม่เกิน 2 คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการฯ

องค์ประกอบ คปจ. (30 คน)	เพิ่ม ผอ.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เกษตรและสหกรณ์จังหวัดโยธาธิการและผังเมือง หัวหน้าสำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัด อัยการจังหวัด ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอในท้องที่ที่มีการปฏิรูปที่ดิน ไม่เกิน 3 คน ผู้บริหารท้องถิ่นในเขตปฏิรูปที่ดิน ไม่เกิน 3 คน ปทจ. เป็นกรรมการและเลขานุการ /ผวจ. แต่งตั้งข้าราชการ ส.ป.ก.จังหวัด ไม่เกิน 2 คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ
	เปลี่ยนผู้แทนเกษตรกร เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่เกิน 4 คน ปทจ. เป็นกรรมการและเลขานุการ ข้าราชการ ส.ป.ก. จังหวัด ไม่เกิน 2 คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

หมวด 2 คปก. และ คปจ.

องค์ประกอบ	ผู้แทนหน่วยงานของรัฐ 24 คน
คปท.	กรรมการอื่นไม่เกิน 9 คน
(34 คน)	(ผู้แทนเกษตรกร 6 คน และผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน 3 คน
	วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ปี
	ลธก. เป็นกรรมการและเลขานุการ
องค์ประกอบ	
คปจ.	มีผู้แทนเกษตรกร 4 คน
(22 คน)	

สาระสำคัญร่าง พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม พ.ศ.

หมวด 2 ส.ป.ก.

1. **ตัดหลักการเดิมที่ให้ ส.ป.ก. เป็นทบวงการเมือง กำหนดให้เป็นกรม**
2. **เพิ่มหน้าที่ ส.ป.ก. ให้คุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร**
3. **จัดทำระบบฐานข้อมูลเขตปฏิรูปที่ดิน เขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม เขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน และบัญชีรายชื่อเจ้าของที่ดินและผู้ได้รับสิทธิในการจัดที่ดิน**
4. **เพิ่มหน้าที่ ส.ป.ก. จังหวัด ในการจัดทำ ZONING และจัดทำโครงการจัดรูปที่ดินหรือจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม**

พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

หมวด 1 ส.ป.ก.

1. **ส.ป.ก. เป็นทบวงการเมือง มีฐานะเทียบเท่ากรม มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม**
2. **ส.ป.ก. จังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามที่ คปก.และคปจ. กำหนด**

หมวด 3 กองทุนการปฏิรูปที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม

มาตรา 9 และมาตรา 10

1. จัดตั้งกองทุนการปฏิรูปที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมขึ้นใน ส.ป.ก. เพื่อเป็นทุนหมุนเวียน และใช้จ่ายเพื่อการปฏิรูปที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม
2. กำหนดให้เงินที่ได้รับดังต่อไปนี้ ตกเป็นของกองทุนและไม่ต้องนำส่งเข้าคลังเพื่อให้มีรายได้เพียงพอตามวัตถุประสงค์โดยเฉพาะ
 - 2.1 ค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ ค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินหรือประโยชน์อื่นใดจากการประกอบกิจการในเขตปฏิรูปที่ดิน
 - 2.2 ค่าปรับบังคับการ ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายที่เรียกเก็บได้ตามร่าง พ.ร.บ. นี้
3. สามารถใช้จ่ายเพื่อ
 - 3.1 ซื้อหรือแลกเปลี่ยนที่ดินเอกชนเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
 - 3.2 การจ่ายค่าชดเชยการลงทุนพัฒนาที่ดินให้แก่เกษตรกรที่ได้รับสิทธิในที่ดินที่ไม่ประสงค์จะประกอบเกษตรกรรมต่อไป
 - 3.3 การจัดรูปที่ดินและการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม
 - 3.4 การช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินและเขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สิน
 - 3.5 ส่งเสริมและปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตและจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรม
4. ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุน โดย เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นประธาน และกำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการบริหารกองทุน

1. ให้ตั้งกองทุนกองทุนหนึ่งขึ้นมา เรียกว่ากองทุนปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในกระทรวงการคลัง
2. รายได้ที่ ส.ป.ก. ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่ต้องนำส่งคลัง
3. การใช้จ่ายเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้กระทำได้เฉพาะการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

หมวด 4 การดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

ส่วนที่ 1 การได้มาซึ่งที่ดินมาดำเนินการ

ที่ดินของรัฐ

1. ตรา พ.ร.ฎ. กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินและกำหนดให้ชัดเจนว่าการเพิกถอนป่าสงวนฯ ให้มีผลเมื่อ พ.ร.ฎ. ใช้บังคับ ยกเว้นบริเวณที่มีการกำหนดเป็นเขตพื้นที่เพื่อการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
2. หลังการตรา พ.ร.ฎ. ให้ผู้ถือครองที่ดินยื่นคำร้องแสดงสิทธิในที่ดินหรือการได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ภายใน 90 วัน ให้ คปจ. ตรวจสอบสิทธิการถือครองหากเห็นชอบในเอกสารการแสดงสิทธิในที่ดินหรือการอนุญาตจะมีการบันทึกไว้ในระบบฐานข้อมูลเพื่อรับรองสิทธิ หากไม่เห็นชอบหรือไม่มายื่นคำร้องให้ ส.ป.ก. นำที่ดินมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

ที่ดินเอกชน

1. โดยออกกฎกระทรวงกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน โดยสำรวจพื้นที่ที่เหมาะสมและจัดทำโครงการเสนอ คปจ. พิจารณา ก่อนเสนอ กรม.
2. ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อ รับบริจาค แลกเปลี่ยน ที่ดินที่ติดกับแนวเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อนำมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ ทั้งนี้ การจัดซื้อให้คำนึงถึงการได้มา ความอุดมสมบูรณ์ ทำเลที่ตั้ง ประกอบมูลค่าของผลิตผลเกษตรกรรมที่อยู่ในที่ดิน
3. ให้ ส.ป.ก. และคู่สัญญาได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียน

หมวด 3 การดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

การกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ใดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินให้ตราเป็น พ.ร.ฎ. และให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแนบท้าย

ที่ดินของรัฐ

ถ้าเป็นที่ดินป่าสงวนฯ รมต. มีมติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในที่ดินเขตป่าสงวนฯ ส่วนใดแล้ว เมื่อ ส.ป.ก. จะนำที่ดินแปลงใดในส่วนนั้นไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ พรฎ. มีผลเป็น การเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในที่ดินแปลงนั้น และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้น มาใช้เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้โดยไม่ต้องดำเนินการเพิกถอนตามกฎหมายป่าสงวนแห่งชาติ
(แต่ในความเป็นจริงแล้วมีการตีความว่าจะมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติเมื่อ ส.ป.ก. มีแผนงานและงบประมาณในการดำเนินการแล้ว)

ที่ดินเอกชน

1. การจัดซื้อที่ดินต้องมีการตราเป็น พ.ร.ฎ. เท่านั้น
2. ที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มาเป็นแปลงเล็ก แปลงน้อยและมีไค้อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดที่ดินนั้นได้
3. ส.ป.ก. ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียม ในการจดทะเบียนใน อสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่นเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

หมวด 4 การดำเนินการปฏิรูปที่ดิน	
ส่วนที่ 2 การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์และการจัดที่ดิน	
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม	สำหรับประกอบเกษตรกรรมและกิจการเกี่ยวเนื่องที่ไม่ใช่อุตสาหกรรมเกษตร
2. เขตพื้นที่ส่งเสริมการประกอบเกษตรกรรม	สำหรับประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องและกิจการสนับสนุนเกษตรกรรม
3. เขตพื้นที่ประกอบกิจการ	สำหรับการบริการ การท่องเที่ยว กิจการสร้างรายได้หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรหรือผู้ได้รับการจัดที่ดินตามศักยภาพของพื้นที่
4. เขตพื้นที่ชุมชน	สำหรับอยู่อาศัย การศึกษา การสาธารณสุข สาธารณูปการ การสาธารณสุข พานิชยกรรม การบริการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องสนับสนุน พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรด้านเศรษฐกิจและสังคม
5. เขตพื้นที่เพื่อการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ	ป่าชุมชน
* กรณีกิจการพลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติ หรือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ	ได้ทุกเขตพื้นที่ (เปลี่ยนตามสภาพการณ์ ความเหมาะสมของพื้นที่ ศักยภาพการใช้ประโยชน์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด) โดยคำนึงถึงยุทธศาสตร์ชาติ ประโยชน์แก่เกษตรกร และประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ

บุคคลผู้ได้รับสิทธิ	สิทธิในที่ดิน	การจัดที่ดิน
- ผู้ถือครองเดิม - เกษตรกร สถาบันเกษตรกร - บุคคลผู้ประสงค์ประกอบเกษตรกรรมเป็นอาชีพเสริม - บุคคลผู้ประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่อง - หน่วยงานของรัฐ - ผู้ประกอบกิจการปิโตรเลียม พลังงานลม ทรัพยากรธรรมชาติ (ไม่จำกัดเฉพาะรายเดิม)	ที่ดินของรัฐ เข้าทำประโยชน์ เช่า การจัดโดยมีค่าชดเชย ที่เอกชน เช่า เช่าซื้อ เข้าทำประโยชน์	1. ไม่เกิน 50 ไร่ : ผู้ถือครองเดิม <u>เข้าทำประโยชน์</u> เพื่ออยู่อาศัยและทำเกษตรหรือกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่อง 2. ไม่เกิน 50 ไร่ : เกษตรกรเช่า เช่าซื้อ <u>เข้าทำประโยชน์</u> เพื่ออยู่อาศัยและทำเกษตร 3. ไม่เกิน 20 ไร่ : บุคคลเช่า <u>เข้าทำประโยชน์</u> เพื่อทำเกษตรเป็นอาชีพเสริม 4. ไม่เกิน 50 ไร่ : บุคคล<u>เช่า</u>เพื่อประกอบกิจการสนับสนุนหรือกิจการเกี่ยวเนื่อง 5. ไม่เกิน 5 ไร่ : ให้บุคคล<u>เช่า</u>เพื่ออยู่อาศัยและประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องสนับสนุน หรือพัฒนาคุณภาพชีวิต ของเกษตรกร ในด้านเศรษฐกิจและสังคมในเขตพื้นที่ชุมชน 5.ขนาดที่ คปก.เห็นสมควร สำหรับให้ สถาบันเกษตรกร<u>เช่า</u> หรือให้หน่วยงานรัฐ<u>ใช้ประโยชน์</u>
ผลการอนุญาตให้ใช้ที่ดิน	ถือว่าได้รับอนุญาตกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนฯ ป.ที่ดิน และกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดินด้วย	

หมวด 3 การดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	
ประเภทการทำประโยชน์	
1. เกษตรกรรม	
2. กิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับเกษตรกรรม	
3. สาธารณูปโภค	
คำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 31/2560 กิจการพลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติ หรือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ	
บุคคลผู้ได้รับสิทธิ	สิทธิในที่ดิน
- เกษตรกร สถาบันเกษตรกร - บุคคลผู้ประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่อง - หน่วยงานของรัฐ - ผู้ประกอบกิจการปิโตรเลียม พลังงานลม ทรัพยากรธรรมชาติเฉพาะรายเดิมที่เคยได้รับอนุญาตหรือยินยอมตามระเบียบทรัพยากรปี 41 หรือระเบียบสนับสนุนปี 41 ก่อนวันที่คำสั่ง คสช.มีผลใช้บังคับ (ก่อนวันที่ 23 มิ.ย.60)	ที่ดินของรัฐ เข้าทำประโยชน์ เช่า เช่าซื้อ การจัดโดยมีค่าชดเชย ที่เอกชน เช่า เช่าซื้อ
การจัดที่ดิน	
1. ไม่เกิน 50 ไร่	ให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ เช่า เช่าซื้อ เพื่ออยู่อาศัยและทำเกษตรหรือกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่อง
2. ขนาดตาม คปก. กำหนดหรือเห็นสมควรสำหรับกิจการสาธารณูปโภค	การจัดให้ สถาบันเกษตรกร
3. ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง สำหรับ กิจการพลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติ หรือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็น	

หมวด 4 การดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

ส่วนที่ 3 การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน

1. ผู้ได้รับการจัดที่ดิน/ผู้รับโอนสิทธิในที่ดิน
 - 1.1 ต้องใช้ประโยชน์ในที่ดินตามที่ได้มีการจำแนก
 - 1.2 ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข ข้อกำหนด ของ ส.ป.ก.
2. สิทธิเข้าทำประโยชน์ตาม ส.ป.ก.4-01 และ โฉนดเพื่อการเกษตร เช่าหรือเช่าซื้อ สามารถโอนสิทธิหรือ
ตกทอดทางมรดกแก่ทายาทได้
 หากไม่มีทายาทที่มีคุณสมบัติหรือยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไข ยื่นคำขอรับโอนสิทธิภายในกำหนด
 ให้ ส.ป.ก. เพิกถอนสิทธิ โดยจ่ายค่าชดเชยการลงทุนในการพัฒนาที่ดินให้ตามความเหมาะสม
 และนำที่ดินไปใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป
3. สามารถนำไปเป็นหลักประกัน เช่น ประกันการชำระหนี้ หรือ ประกันตัวผู้ต้องหาได้ เพื่อช่วยเหลือและ
 บรรเทาความเดือดร้อน – สร้างมูลค่าที่ดิน โดยหากผู้ได้รับสิทธิไม่ชำระหนี้ตามสัญญา ให้ ส.ป.ก. เพิกถอนสิทธิ
 และดำเนินการคัดเลือกผู้มีสิทธิได้รับการจัดที่ดินซึ่งยินยอมชำระหนี้แทนเข้ารับสิทธิในที่ดินนั้น
ก่อนที่จะมีการบังคับหลักประกัน
4. กรณีที่ดินมีโฉนดหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ สามารถโอนหรือตกทอดทางมรดกแก่ทายาท
 หรือโอนให้แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร ผู้ประสงค์จะประกอบกิจการสนับสนุนหรือกิจการ
 เกี่ยวนื่องหรือโอนไปยัง ส.ป.ก. เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดิน
 และหากผู้รับโอนไม่ใช้ประโยชน์ในที่ดินติดต่อกันเกิน 3 ปี หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ให้ ส.ป.ก.
 มีอำนาจจัดซื้อ/เวนคืน

หมวด 3 การดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

การกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ใดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินให้ตราเป็น พ.ร.ฎ.
 และให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแนบท้าย

1. ผู้ได้รับการจัดที่ดิน/ผู้รับโอนสิทธิในที่ดินต้องใช้ประโยชน์ในที่ดินตาม
 ประเภทที่ได้อนุญาต และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข ข้อกำหนดของ ส.ป.ก.
2. สิทธิเข้าทำประโยชน์ตาม ส.ป.ก.4-01 และ โฉนดเพื่อการเกษตร
 เช่า หรือเช่าซื้อ สามารถโอนสิทธิหรือตกทอดทางมรดกแก่ทายาท
 ได้ ตามระเบียบและมติที่ คปก. กำหนด
3. กรณีที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อมาจากเอกชน แล้วจัดให้เกษตรกรเช่าซื้อ
 เมื่อเช่าซื้อครบถ้วนแล้วได้รับโอนโฉนดที่ดินจาก ส.ป.ก. โดย
 กรรมสิทธิ์ตกเป็นของเกษตรกรแล้ว : มาตรา 39 ห้ามมิให้มีโอน
 แบ่งแยกหรือโอนไปยังผู้อื่น เว้นแต่โอนให้สถาบันเกษตรกร หรือ
 ส.ป.ก. หรือตกทอดแก่ทายาท ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
 (มีกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การโอนที่ดินคืน ส.ป.ก. หรือ
 สถาบันเกษตรกร หรือให้ทายาทรับมรดกได้ แต่ยังไม่สามารถ
 แก้ไขปัญหาการห้ามโอนสิทธิหรือแบ่งแยกสิทธิให้ทายาทของ
 เกษตรกรเนื่องจากกฎหมายแม่บทกำหนดห้ามโอนให้บุคคลอื่นไว้
 จึงติดปัญหา ทายาทของเกษตรกรจะได้รับที่ดินต่อจากเกษตรกร
 ก็ต่อเมื่อเกษตรกรเสียชีวิตแล้วเท่านั้น)

หมวด 6 มาตรการทางปกครอง

ใช้มาตรการทางปกครองและค่าปรับบังคับการ แทนโทษทางอาญา

(เป็นมาตรการจากคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 36/2559)

1. กำหนดมาตรการบังคับทางปกครองสำหรับผู้เข้าครอบครองหรือใช้ประโยชน์ในที่ดิน ส.ป.ก. โดยมีขอบ
2. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้แก้ไข งดเว้นการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหรือปฏิบัติให้ถูกต้อง กรณีฝ่าฝืนคำสั่ง พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งปรับวันละไม่เกิน 50,000 บาท พร้อมรายงานผู้มีอำนาจสั่งเพิกถอนสิทธิ หรือเสนอ คปจ. ให้รื้อถอนทำลายสิ่งปลูกสร้าง
3. กรณีที่ คปจ. เห็นว่าสิ่งก่อสร้างหรือการประกอบกิจการใดที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ ในการสนับสนุนการปฏิรูปที่ดิน ให้เสนอ คปก. พิจารณาให้ความเห็นชอบ และให้ตกเป็น กรรมสิทธิ์ของ ส.ป.ก. เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินโดยไม่ต้องเพิกถอน

หมวด 5 บทกำหนดโทษ

มีบทกำหนดโทษทางอาญา

1. การขัดขวาง ไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ในการเข้าไปตรวจสอบหรือสำรวจรังวัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ)
2. การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรี ในการให้แจ้งการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท)

สาระสำคัญร่าง พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม พ.ศ.

บทเฉพาะกาล

การรองรับและเชื่อมต่อ การบังคับใช้กฎหมาย อนุบัญญัติและคุ้มครองสิทธิ	1. ให้ คปก. และ คปจ. ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้ง คปก. คปจ. ตาม พ.ร.บ. นี้ 2. เขตปฏิรูปที่ดินตาม พ.ร.บ. เดิม เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตาม พ.ร.บ.นี้ และเป็นอันใช้ได้ 3. สิทธิเช่า เช่าซื้อ เข้าทำประโยชน์ เพื่อเกษตรกรรม กิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่อง ใช้ได้ต่อไปเท่าที่กิจการหรือโครงการยังดำเนินการอยู่ หรือจนกว่าจะครบกำหนดตามสัญญา หรือสิ้นสุดด้วยเหตุอื่น 4. ผู้ได้รับความยินยอมหรือได้รับอนุญาตตามคำสั่งหัวหน้า คสชที่ 31/2560 ใช้ประโยชน์ในที่ดินตามที่ได้รับคามยินยอมหรือ ได้รับอนุญาตต่อไปเท่าที่กิจการหรือโครงการยังดำเนินการอยู่ หรือจนกว่าจะสิ้นสุดด้วยเหตุอื่น 5. พ.ร.ฎ. กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ให้ยังคงใช้บังคับ จนกว่าจะมี พ.ร.ฎ. กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตาม พ.ร.บ. นี้ใช้บังคับ
การโอนกิจการ ทรัพย์สิน หนี้สิน สิ่งปลูกสร้าง	1. โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน และหนี้สินของ ส.ป.ก. ที่ได้มาตาม พ.ร.บ.เดิม และคำสั่งหัวหน้า คสช. มาเป็นของ ส.ป.ก. 2. โอนทรัพย์สินและหนี้สินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมาเป็นของกองทุนการปฏิรูปที่ดินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม
กำหนดกลไกหรือมาตรการ ทางกฎหมายให้ ส.ป.ก. ดำเนินการ	1. ส.ป.ก. สำรวจที่ดินของรัฐที่ได้มาเดิม และดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ให้แล้วเสร็จภายใน 5 ปี 2. ส.ป.ก. สำรวจและจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ และจัดที่ดินให้สอดคล้องกับการจำแนกฯ ให้แล้วเสร็จภายใน 5 ปี 3. การจัดที่ดินไม่กระทบสิทธิผู้ได้รับสิทธิเดิม เว้นแต่การใช้ประโยชน์ไม่สอดคล้องหรือขัดกับการกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในสาระสำคัญให้ ส.ป.ก. สั่งให้ผู้ได้รับสิทธิแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ตามหลักเกณฑ์ที่ คปก. กำหนด หากผู้ได้รับสิทธิไม่ยินยอมปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจสั่งเพิกถอนสิทธิทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อนำที่ดินมาจัดต่อไป 4. ให้ดำเนินการออกกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ ให้แล้วเสร็จภายใน 2 ปี (43 ฉบับ) 5. ออกกฎกระทรวงกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินและเขตคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมตามความพร้อมและความจำเป็น